

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Факультет математики та інформатики
Кафедра математики та інформатики і методики навчання

«Затверджую»

Проректор з

науково-педагогічної роботи

Е.У. Ланковський

Вересень 2022р

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
для здобувачів вищої освіти

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація: 014.04 Середня освіта (Математика)

Освітня програма: Середня освіта (математика, інформатика)

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Програма наскрізної практики
схвалена на засіданні
кафедри математики та інформатики
і методики навчання
Протокол № 14 від 28 серпня 2022 р.

Програма наскрізної практики
ухвалена Вченою Радою факультету
математики та інформатики.
Протокол № 12 від 23 серпня 2022 р.

Івано-Франківськ

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	4
2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИК	5
3 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК	8
4 КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ	9
ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	12

ВСТУП

Наскрізна програма практики (далі – НПП) є основним навчально-методичним документом практики, який регламентує зміст всіх етапів практичної підготовки здобувачів освіти, які навчаються за освітньою програмою “Середня освіта (математика, інформатика)” першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізація 014.04 Середня освіта (Математика), галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

НПП розроблена на основі Положення про організацію та проведення практики студентів у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», схваленого на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №9 від 5 листопада 2019 року) та введеного в дію наказом ректора (Наказ №805 вфд 19 листопада 2019 року).. (протокол № 3) з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (редакція 4 від 31 грудня 2020 р. № 795).

Практика є невід’ємною складовою частиною освітньо-професійної програми підготовки майбутніх учителів математики та інформатики до професійної діяльності. За період практики у здобувачів освіти закладаються основи досвіду професійної діяльності, формування загальних та фахових компетентностей відповідно до освітньої програми. Практична підготовка відіграє системоутворюючу роль серед усіх форм навчальної діяльності здобувачів освіти у ЗВО, дозволяє засвоїти, проявити та передати одержані знання з педагогіки та методики виховної роботи, психології та педагогічної майстерності, а також збагатити й відкоригувати їх. Практична підготовка спрямована на комплексне формування загальних та професійних компетентностей, передбачених освітньою програмою, та спрямована на формування здатності застосовувати теоретичні знання та практичні вміння і навички, отримані під час навчання, в умовах безпосередньої участі в організації та проведенні освітньої та/або дослідницької діяльності. Практична підготовка забезпечує неперервність і послідовність становлення майбутнього педагога.

НПП є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик та забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання здобувачів освіти.

НПП дозволяє здобувачам освіти отримати чітке уявлення про те, що їм доведеться виконувати під час проходження практики, як виконати індивідуальне завдання, яку допомогу можна отримати від керівників практики, від закладу вищої освіти та від методистів з баз практики.

1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.1 Мета та завдання практичної підготовки

Мета практичної підготовки – отримання здобувачами освіти основної інформації про обрану професію – професію вчителя математики та інформатики, оволодіння навичками професійної діяльності, сучасними методами та формами організації праці під час конкретної роботи в реальних педагогічних умовах, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Визначена мета конкретизується в таких завданнях:

- поглиблення і вдосконалення теоретичних знань і їх зв'язок з практичною діяльністю;
- розвиток уявлень про систему діяльності сучасного освітнього закладу (базової загальної середньої освіти);
- розвиток інтересу та творчого ставлення до професійної педагогічної діяльності;
- розвиток здатності комплексно та творчо застосовувати набуті знання та вміння;
- адаптація здобувачів освіти до реальних умов майбутнього фаху;
- виявлення і усвідомлення специфіки професійної діяльності вчителя математики та вчителя інформатики;
- розвиток особистісних якостей, що відповідають вимогам обраної професії і необхідні вчителю математики та інформатики у професійній діяльності;
- освоєння сучасних технологій провадження педагогічної діяльності;
- психологічна адаптація здобувачів освіти до обраної професії і умов професійного середовища;
- комплексне формування загальних та професійних компетентностей, необхідних вчителю математики та інформатики;
- посилення допомоги базам практики в їх професійній діяльності через виконання конкретних практичних кейсів та залучення здобувачів освіти в ролі волонтерів до різних видів освітньої та виховної діяльності;
- створення умов для розвитку професійних здібностей здобувачів освіти, формування їх власного стилю діяльності;
- формування у здобувачів освіти творчого підходу до професійної діяльності.

1.2 Види практик.

НПП передбачає наступні види практики:

- навчальна (ознайомлювальна);
- навчальна (обчислювальна);
- навчальна (педагогічна);
- виробнича (педагогічна).

1.3 Характеристика практик

Вид практики	Курс	Семестр	К-сть кредитів ЄКТС	К-сть годин	Тривалість практики (тижнів)	Форма контролю
навчальна (ознайомлювальна)	2	4	3	90	2	Залік
навчальна (обчислювальна)	3	5	6	180	4	Залік
навчальна (педагогічна)		6	6	180	4	Залік
виробнича (педагогічна)	4	7	6	180	4	Залік
виробнича (педагогічна)		8	9	270	6	Залік

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

2.1 Навчальна (ознайомлювальна) практика дає можливість спостерігати і аналізувати організацію освітнього процесу у школі, брати в ньому активну участь, підготуватись до самостійної роботи в майбутньому.

Мета навчальної (ознайомлювальної) практики – ознайомлення здобувачів освіти з організацією освітнього процесу в ЗЗСО відповідно до чинного законодавства, особливостями навчання математики та інформатики в 5-9 класах в умовах реалізації Концепції нової української школи шляхом виконання функцій помічника вчителя, а також помічника класного керівника.

Завдання навчальної (ознайомлювальної) практики:

- отримання здобувачами освіти основної інформації про обрану професію вчителя математики, а також вчителя інформатики,
- оволодіння навичками професійної діяльності,
- оволодіння сучасними методами та формами організації праці вчителя,
- формування здатності до прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних педагогічних умовах,
- виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2.2 Навчальна (обчислювальна) практика

Навчальна (обчислювальна) практика є складовою частиною освітнього процесу і проводиться з метою закріплення й поглиблення теоретичних знань, набуття практичних навичок в напрямку майбутньої спеціальності і досвіду самостійної роботи.

Мета навчальної (обчислювальної) практики - ознайомлення із можливостями динамічних систем комп'ютерної математики, вдосконалення практичних умінь та навичок розв'язування прикладних задач, розвиток дослідницьких навичок у сфері комп'ютерного моделювання.

Завдання навчальної (обчислювальної) практики:

- ознайомлення із можливостями динамічних систем комп'ютерної математики,
- вдосконалення практичних умінь та навичок розв'язування прикладних задач,
- розвиток дослідницьких навичок у сфері комп'ютерного моделювання,
- вдосконалення навичок розробки алгоритмів та програм на одній із мов програмування,
- формування навичок навчання впродовж життя.

2.3 Навчальна (педагогічна) практика є складовою частиною освітнього процесу і проводиться з метою формування активної професійно-педагогічної позиції майбутнього вчителя, забезпечення гармонійного розвитку його особистості, формування базових компетентностей як запоруки ефективності професійної діяльності. Ця практика є "своєрідною школою" ґрунтового, швидкого навчання майбутніх учителів професійно мислити, діяти у різноманітних ситуаціях, формувати, організовувати та керувати дитячим колективом. Під час практики здобувачі освіти підвищують здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, набувають професійних навичок приймати самостійно рішення в реальних виробничих умовах, формують лідерські якості та набувають навичок «soft skills».

Мета навчальної (педагогічної) практики - формування у здобувачів освіти навичок планування та організації освітнього процесу в позаурочний час та в позашкільлі з метою поглиблення знань школярів з математики та інформатики, ведення профорієнтаційної діяльності, готовності до відкритого спілкування і співпраці з дітьми, учнями, вихованцями, батьками, представниками дитячих і громадських організацій, місцевого самоврядування, що передбачає формування позитивного професійного досвіду

Завдання навчальної (педагогічної) практики – формування у здобувачів освіти здатності:

- використовувати та вдосконалювати власну систему знань та вмінь з теорії та методики освітньої роботи на основі володіння професійними знаннями;
- планувати та організовувати освітній процес, обирати та застосовувати відповідне методичне і дидактичне забезпечення;

- застосувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби виховання у виховній роботі, спираючись на знання з психолого-педагогічних дисциплін, конкретних методик;
- бути готовим до відкритого спілкування і співпраці з дітьми, батьками, представниками дитячих і громадських організацій, місцевого самоврядування;
- бути готовим до інноваційної діяльності, формування позитивного професійного досвіду, до педагогічного пошуку.

2.4 Виробнича (педагогічна) практика є завершальним етапом професійної підготовки у закладі вищої освіти, характеризується високим ступенем самосвідомості та відповідальності студентів, розширенням об'єму і складності змісту роботи. Виробнича практика проходить у два етапи: у 5-6 класах ЗЗСО (7 семестр) та у 7-9 класах (8 семестр). Ця практика сприяє узагальненню та інтеграції раніше набутих професійно-педагогічних знань і умінь. Цей вид практики передбачає оволодіння системою професійних умінь у процесі проведення навчальної, виховної та дослідницької діяльності; вміння застосовувати теоретичні знання у практичній діяльності вчителя математики та інформатики, класного керівника; розвиток творчої ініціативи, реалізація особистісного творчого потенціалу.

Мета виробничої (педагогічної) практики – закріплення й поглиблення теоретичних знань, набуття практичних навичок в напрямку майбутньої спеціальності і досвіду самостійної роботи, оволодіння системою навчально-виховної діяльності вчителя математики, інформатики і класного керівника.

Завдання виробничої (педагогічної) практики – формування у здобувачів освіти здатності:

- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- приймати самостійно рішення в реальних виробничих умовах;
- вивчати особистість школярів та колективу учнів для діагностики та проектування їх розвитку та виховання;
- визначати конкретні навчально-виховні завдання виходячи з цілей навчання та національного виховання учнів і враховуючи вікові та соціально-психологічні особливості учнів;
- здійснювати перспективне та поточне планування педагогічної діяльності, складати предметні та виховні календарні плани;
- використовувати ефективні форми, методи, прийоми і засоби для керівництва навчально-пізнавальною діяльністю учнів (ставити і розв'язувати освітньо-виховні завдання, обгрунтовано вибирати і застосовувати форми, методи, прийоми навчання, сучасні інформаційні технології, здійснювати міжпредметні зв'язки, узагальнювати та систематизувати знання учнів);
- проводити виховну роботу зі школярами, спрямовану на забезпечення комплексного підходу до національного виховання на уроках та в позакласній роботі;

- аналізувати уроки та позакласні заходи, добирати й узагальнювати ефективні методи та прийоми навчально-виховної діяльності, організовувати та проводити педагогічний експеримент, аналізувати його результати та робити висновки.

3 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИК

У відповідності до навчального плану загальне керівництво практиками здійснюється факультетськими керівниками, а методичне управління забезпечується методистами-викладачами випускової кафедри та кафедр психолого-педагогічного профілю, а також методистами на базах практик.

3.1 Організація практик

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечує кафедра математики та інформатики і методики навчання.

Організація діяльності керівника практики від факультету:

- контроль підготовленості баз практики перед початком практики;
- забезпечення проведення всіх організаційних заходів перед практикою: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів;
- повідомлення здобувачам освіти про систему звітності з практики;
- забезпечення якості та контролю проходження практик згідно з програмою (у тісному контакті з керівником практики від бази практики);
- у складі комісії приймати залік з практики.

Організація діяльності методиста кафедри та бази практики:

- контроль виконання студентами-практикантами завдань практики та проведення консультації для студентів на базах практики;
- консультування здобувачів освіти щодо підготовки звіту про проходження практики та виступу на підсумковій конференції;
- проведення оцінювання практичної роботи студента-практиканта (спільно з методистами баз практики);
- забезпечення методичної допомоги практикантам з організації та проведення практики.

Організація діяльності студентів-практикантів:

- до початку практики одержати від керівника практики програму практики та консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики;
- своєчасно виконувати всі адміністративні й науково-технічні вказівки керівника практики від виробництва, забезпечити високу якість виконання робіт;

- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- систематично вести щоденник практики;
- виконати індивідуальні завдання від кафедри;
- своєчасно здати матеріали практики (передбачені програмою), підготуватися до захисту практики.

3.2 Бази практик

Базами практик визначаються заклади загальної середньої освіти з добре укомплектованою матеріально-технічною базою, в яких працюють висококваліфіковані фахівці, а саме: заклади загальної середньої освіти м. Івано-Франківська та області; приватні освітні заклади м. Івано-Франківська за умови наявності відповідної угоди про співпрацю. Як бази практики можуть використовуватися також підрозділи університету (Лабораторія інноваційного навчання, Інформаційно-обчислювальний центр, Центр інноваційних освітніх технологій “PNU-EcoSystem” тощо).

Відповідно до видів практик, базами практик є:

- заклади загальної середньої освіти для навчальної (ознайомлювальної) практики;
- підрозділи університету: Лабораторія інноваційного навчання, Інформаційно-обчислювальний центр, Центр інноваційних освітніх технологій “PNU-EcoSystem” тощо (для навчальної (обчислювальної) практики);
- заклади загальної середньої освіти, Лабораторія інноваційного навчання, центри позашкільної освіти (відповідно до укладених угод); гуртки, секції, клуби на базі закладів загальної середньої освіти тощо (для навчальної (педагогічної) практики);
- заклади загальної середньої освіти м.Івано-Франківська та області (для виробничої (педагогічної) практики).

4 КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Основними формами та методами контролю проходження практики є настановча конференція; самоконтроль студента-практиканта; оцінювання завдань практики; дистанційні та очні консультації; консультації методиста з адміністрацією закладу; підсумкова конференція (захист практики).

Основні показники діяльності студентів, що враховуються при оцінці результатів практики:

- повнота та якість виконання індивідуального плану практики;
- ставлення до професійної діяльності;
- повнота та правильність оформлення звітної документації;
- характеристика та оцінка діяльності керівниками практики, призначеними університетом та фахівцями бази практики;

- сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих студентом у результаті практики та відображених у звітній документації;
- своєчасність подання звітної документації.

Шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
80 - 89	B	добре
70 - 79	C	
60 - 69	D	задовільно
50 - 59	E	
25 - 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 24	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ECTS	Загальні критерії оцінювання
A	Звітні документи про проходження практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений термін; завдання практики виконані у повному обсязі; звіт свідчить про здатність самостійно аналізувати, обробляти та подавати інформацію, формулювати висновки; звіт містить результати дослідницького і/або творчого характеру; на захисті практики продемонстровано здатність впевнено та аргументовано презентувати результати власної професійної та дослідницької діяльності

В	<p>Звітні документи про проходження практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений термін; завдання практики виконані у повному обсязі, але мають місце окремі недоліки неprincipiального характеру; звіт свідчить про здатність самостійно аналізувати, обробляти та подавати інформацію, формулювати висновки; звіт містить елементи результатів дослідницького або творчого характеру; на захисті практики продемонстровано здатність впевнено та аргументовано презентувати результати власної професійної та дослідницької діяльності, допустимі незначні недоліки при аргументації висновків.</p>
С	<p>Звітні документи про проходження практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений термін; завдання практики виконані у повному обсязі, але мають місце окремі зауваження щодо оформлення звітної документації (напр, допущені граматичні та стилістичні помилки, неточності у розрахунках тощо); звіт свідчить про здатність самостійно аналізувати, обробляти та подавати інформацію, формулювати висновки; у звіті присутні елементи результатів творчого характеру; на захисті практики неповною мірою продемонстровано здатність впевнено та аргументовано презентувати результати власної професійної та дослідницької діяльності (аргументація висновків неточна або неповна, допущені помилки у використанні термінології тощо).</p>
D	<p>Звітні документи про проходження практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений термін; звітні документи оформлені з численними помилками або не в повному обсязі; звіт свідчить про здатність самостійно подавати інформацію, допущені помилки при аналізі та обробці результатів, висновки сформульовано нечітко; у звіті відсутні результати дослідницького та творчого характеру; на захисті практики неповною мірою продемонстровано здатність впевнено та аргументовано презентувати результати власної професійної діяльності (аргументація висновків неточна, недотримання професійної термінології, тощо).</p>

Е	Звітні документи про проходження практики оформлені у відповідності до вимог і подані до захисту у визначений термін; у звітній документації допущені суттєві помилки при вирішенні завдань практики, висновки неаргументовані, розрахунки містять суттєві помилки; на захисті практики задовільно продемонстровано здатність презентувати результати власної діяльності (аргументація висновків неповна, недотримання професійної термінології, тощо).
FX	Звітні документи подано на перевірку з порушенням термінів; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито.
F	Відсутні звітні документи

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Наказ МОН №93 від 08.04.93 Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>)
2. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»(<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2018/08/Polozhennia-pro-praktyku.pdf>)
3. Положення про організацію та проведення практики у Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №9 від 5 листопада 2019 р.) <https://bit.ly/3refxAi>